

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ
Պ Ա Տ Գ Ա Մ Ա Վ Ո Ր

26 ապրիլի 2019թ.

**Հայաստանի Հանրապետության
Ազգային ժողովի Տնտեսական հարցերի
մշտական հանձնաժողովի նախագահ
ԲԱԲԿԵՆ ԹՈՒՆՅԱՆԻՆ**

Հարգարժան պարոն Թունյան,

Հիմք ընդունելով «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքի 77-րդ հոդվածի 1-ին մասը՝ ներկայացնում եմ հետևյալ առաջարկները՝ «Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու և 2018 թվականի հունիսի 21-ի «Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու և 2017 թվականի դեկտեմբերի 21-ի «Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՕ-266-Ն օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» ՀՕ-338-Ն օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի (այսուհետ՝ Նախագիծ, կոդ՝ Կ-075-29.03.2019-ՏՀ-011/0) և այլ օրենքների նախագծերի փաթեթի վերաբերյալ.

Հայաստանի առաջնահերթ և կարևորագույն խնդիրը Կայուն երկարաժամկետ տնտեսական զարգացման ռազմավարության մշակումն ու իրականացումն է, որի հիմքում պետք է ընկած լինեն կառուցվածքային և ինստիտուցիոնալ բարեփոխումները:

Կայուն տնտեսական զարգացում հնարավոր չէ ապահովել առանց բարենպաստ գործարար և գրավիչ ներդրումային միջավայրի ձևավորման: Հարկային օրենսգիրքն ունի անկյունաքարային նշանակություն երկրի գործարար

միջավայրի ձևավորման առումով, որովհետև հատկապես հարկային և մաքսային համակարգերը, համապատասխան վարչարարությունը, հարկային բեռի մակարդակը, գործարարի և ներդրողի հետ պետության գործընկերության մակարդակը և բնույթը, նրանց պաշտպանվածությունը մեծապես պայմանավորում են այդ միջավայրի գրավչությունը:

Տնտեսական հեղափոխության սկիզբ հայտարարած երկրի Հարկային օրենսգիրքը պետք է մեծապես ապահովի հոչակված տնտեսական հեղափոխության իրականացման իրավական հիմքերը: Արդյո՞ք ներկայացված Հարկային օրենսգրքում փոփոխությունները և լրացումները բավարար են՝ ապահովելու այդ տնտեսական հեղափոխության իրականացումը:

Մեր համոզմամբ՝ տնտեսական հեղափոխությունը հնարավոր է տեխնոլոգիական հեղափոխության իրականացմամբ, արտադրողականության զգալի բարձրացմամբ և հեղափոխությամբ մեր մտածողության և վերաբերմունքի մեջ: Արդյո՞ք ներկայացված Նախագիծը իրավական հիմքեր է ստեղծում այս ամենի իրականացման համար: Այս հարցերին կփորձենք անդրադառնալ առաջարկների վերջում:

Վերոհիշյալից ելնելով՝ «Կառավարության կողմից ներկայացված Նախագծի վերաբերյալ ունենք մի շարք վերապահումներ և առաջարկություններ, այդ թվում՝ հարկային և մաքսային քաղաքականության սկզբունքների մասով, մասնավորապես.

1. Առանց նոր Հարկային օրենսգրքի հայեցակարգի մշակման, հանրային և հատկապես գործարար շրջանակների հետ քննարման և առանց հանրային համաձայնության Հարկային օրենսգրքի նախագծի ներկայացումը համարում ենք անընդունելի:

Հարկային օրենսգրքի հայեցակարգով պետք է հստակ սահմանվեն հարկային և մաքսային քաղաքականության հիմնական նպատակները, սկզբունքները, քայլերը, դրանց հերթականությունն ու ժամկետները, որով պետք է իրականացվեն բարեփոխումները: Սկզբունքները պետք է հանդիսանան այն ֆիլտրը, որով պետք է իրականացվեն հետագա օրենսդրական փոփոխությունները, ընդ որում պետք է հետագայում բացառվի հոչակված նպատակներին և սկզբունքներին հակասող դրույթների սահմանումը օրենսգրքով:

2. Անընդունելի ենք համարում պահի տակ, ոտքի վրա, իրավիճակային կամ կարճաժամկետ ֆիսկալ խնդիրներ լուծելու նպատակով որոշումների կայացումը և Հարկային օրենսգրքում փոփոխությունների կատարումը: Այդպիսի վարքագիծը

պարունակում է հեղինակության ռիսկեր Կառավարության համար, խաթարում է վստահության մթնոլորտը, մեծացնում է անորոշության և անկանխատեսելիության ռիսկերը բիզնեսի համար, որի համար չափազանց կարևոր է կայունությունը, կանխատեսելիությունը և ի դեմս պետության վստահելի գործընկեր ունենալու հանգամանքը:

3. Հարկային և մաքսային քաղաքականությունը պետք է թիրախավորեն ոչ միայն զուտ ֆիսկալ՝ բյուջե լցնելու խնդիր, այլ նախ և առաջ՝ բարենպաստ գործարար և գրավիչ ներդրումային միջավայրի ձևավորման և երկրի կայուն տնտեսական զարգացման խնդիրը:

Հարկային և մաքսային համակարգերը պետք է ապահովեն երեք խնդիրների լուծում՝ գործարար բարենպաստ միջավայրի ձևավորում, սուվերի դեմ արդյունավետ պայքար, եկամուտների կայունության ապահովում: Այդ համակարգերը պետք է լինեն արդյունավետ, պարզ, հասկանալի և կանխատեսելի հարկատուի համար: Հարկային օրենսդրության, հարկման շեմերի և հարկային ռեժիմների հաճախակի փոփոխությունը մեծացնում է անորոշությունը և անկանխատեսելիությունը բիզնեսի համար, ինչը չի կարող նպաստել վստահության մթնոլորտի ձևավորմանը գործարար աշխարհի և պետության միջև:

4. Հարկային բեռի նվազեցումը, վարչարարության արդյունավետության բարձրացումը, մահակի քաղաքականությունից գործընկերության քաղաքականության անցումը, ինչպես նաև տնտեսության մրցունակության բարձրացումը, արտահանելի հատվածի, այդ թվում՝ զբոսաշրջության համար, փոքր և միջին բիզնեսի, տարածքային համաչափ զարգացման, ներառական տնտեսական աճի համար բարենպաստ պայմանների ստեղծումը պետք է հանդիսանան կարևորագույն խնդիրները, որոնք պետք է լուծվեն Հարկային օրենսգրքում փոփոխությունները մշակելիս:

5. Մենք պետք է սովորենք հարկ վճարել և պետք է ձևավորենք հարկ վճարելու մշակույթ: Դրա վրա ազդում են երկու կարևոր հանգամանք՝ վճարված հարկերի թափանցիկ, նպատակային և արդյունավետ ծախսումը և հարկերը հավաքագրելիս արդարության և բոլոր հարկատուները հավասար են օրենքի առջև սկզբունքի ապահովումը:

6. Կարծում ենք՝ պետք է ներողամիտ կամ մեղմ գտնվել անզգուշությամբ կատարված խախտումների նկատմամբ, և խիստ՝ հարկերից չարամտորեն խուսափողների նկատմամբ: Քրեական օրենսգրքով նախատեսված համապատասխան դրույթները (205 հոդվածը) ենթակա են վերանայման: Սովերային տնտեսության համար

հարմարեցված այդ դրույթը պետք է փոխարինվի տնտեսական (ֆինանսական) պատասխանատվության խիստ միջոցներով:

7. Պետք է փոխվի հարկային ծառայողի վերաբերմունքը հարկատուի նկատմամբ: Անհրաժեշտ է հաստատել գործընկերային հարաբերություններ գործարարի հետ, որովհետև պետությունը պակաս շահագրգռված չէ գործի զարգացման, աշխատատեղերի ստեղծման հարցում, քան ինքը՝ գործարարը: Պետք է անցում կատարել պատժիչ քաղաքականությունից կանխարգելիչ, համագործակցող քաղաքականության:

Անհրաժեշտ է նաև վերանայել հարկային և մաքսային ծառայողների վարձատրության համակարգը:

Գործարարության զարգացումը հանդիսանում է երկրի տնտեսական զարգացման, գործազրկության կրճատման, եկամուտների ավելացման, սոցիալական խնդիրների լուծման հիմնական ուղին:

Հետևաբար գործարարությունը, գործարարներն ու ներդրողները պետք է գտնվեն պետության հոգատար ուշադրության կենտրոնում:

8. Անհրաժեշտ է զերծ մնալ արտադրության գործոնների հարկման բեռի ավելացումից (հումք, սարքավորումներ, տեխնոլոգիաներ, վառելիք (բենզին, դիզելային վառելիք), սեղմված բնական գազ, քսայուղեր և այլն), ինչից զգալիորեն կախված են տեղական արտադրողի մրցունակությունը, տրանսպորտային ծախսերը, բեռնափոխադրումների արժեքը, գյուղատնտեսական տեխնիկայի շահագործման ծախսերը և այլն, ինչպես նաև առհասարակ՝ հասարակության լայն շերտերի սոցիալական վիճակը:

Հարկային բեռը կարող է տեղափոխվել դեպի վերջնական սպառման այնպիսի ապրանքներ և ծառայություններ, որոնք չեն հանդիսանում առաջին անհրաժեշտության և սոցիալական նշանակության ապրանքներ կամ չեն հանդիսանում այնպիսի ծառայություններ, որոնցից օգտվում են առավելապես փոքր և միջին բիզնեսները: Ցանկացած այդպիսի ապրանքի թանկացումը կարող է բերել առանձին ճյուղի մրցունակության անկման, հանրության լայն խավերի, հատկապես սոցիալապես խոցելի խավերի աղքատացման և կյանքի կենսամակարդակի էլ ավելի անկման, փոքր և միջին բիզնեսի վիճակի վատթարացման: Մինչդեռ տնտեսական հեղափոխությունը և ներառական տնտեսական աճը ճիշտ հակառակի մասին է:

Այս առումով առանձնահատուկ զգուշավորություն է պետք ցուցաբերել արտահանելի առաջնահերթ ոլորտի արտադրանք հանդիսացող և/կամ դեռևս ներքին մրցունակության խնդիր ունեցող առանձին արտադրանքների նկատմամբ (այդ թվում՝ առանձին գնային սեգմենտներին պատկանելիության մասով): Այս

համատեքստում, կարծում ենք, որ գինեգործությունը որպես առաջնահերթ ճյուղ դիտարկող երկրում առնվազն չպետք է հարկային բեռ ավելացվի այդ ճյուղի արտադրանքի (գինու) վրա, մինչդեռ անհրաժեշտ է քննարկել ճիշտ հակառակը՝ ակցիզային հարկը նվազեցնելու հարցը:

Վերոհիշյալից ելնելով՝ անընդունելի ենք համարում առաջիկա տարիներին տարեկան 4%-ով ակցիզային հարկի բարձրացումը՝ պտուղներից և/կամ հատապտուղներից պատրաստված օղու, կոնյակի, բրենդիի, գարեջրի, գինիների, քսայուղի, բենզինի, դիզելային վառելիքի, սեղմված բնական գազի և նավթամթերքի համար:

9. Պետք է բարենպաստ պայմաններ ստեղծվեն արտահանելի հատվածի զարգացման համար (SS, արդյունաբերություն, գյուղատնտեսություն, զբոսաշրջություն)՝ ոչ արտահանելի հատվածի համեմատ (առևտուր, ծառայություններ):

Միևնույն ժամանակ, հանրային սնունդը, հյուրանոցային ծառայությունները և այլ հարակից ծառայություններն արտահանելի են և կարևոր են զբոսաշրջության զարգացման առումով:

10. Անհրաժեշտ է նախատեսել նպատակային ներդրումային քաղաքականությանը նպաստող դրույթներ՝ առաջնահերթությունը տալով իրենց հետ նոր տեխնոլոգիաներ և գիտելիք բերող ներդրողներին, նախ և առաջ՝ տրանսնացիոնալ կորպորացիաներին և այլ ինստիտուցիոնալ ներդրողներին:

11. Բարենպաստ պայմաններ (այդ թվում՝ հարկային խթաններ) պետք է ստեղծել արդյունաբերության, արտադրական պրոցեսների տեխնոլոգիական վերազինման համար, բարձր արտադրողական գյուղատնտեսության անցում կատարելու համար:

12. Երկրի տարածքային համաչափ զարգացմանը և ներառական տնտեսական աճին նպաստելու համար նպատակահարմար է ստեղծել նաև հարկային խթաններ՝ ներդրումները դեպի մարզեր ուղղորդելու համար:

Պետք է աջակցել մարզերում տնտեսական զարգացմանը և ներառական տնտեսական աճին նպաստող բիզնես ծրագրերին:

Ելնելով այն հանգամանքից, որ մարզերում իրականացվող լիցենզավորման ենթակա գործունեության տեսակները իրենց շրջանառությամբ և ծավալներով համադրելի չեն Երևանում, իսկ առանձին դեպքերում հատկապես Երևանի կենտրոնում իրականացվող նույն գործունեության հետ, անհրաժեշտ է տվյալ գործունեությամբ զբաղվելու համար լիցենզիայի կամ թույլտվության համար նախատեսված պետական տուրքը օրենքով սահմանել՝ տրոհելով այն ըստ գործունեության վայրերի (Երևան, մարզկենտրոններ, այլ քաղաքներ, գյուղական համայնքներ, սահմանամերձ համայնքներ, սահմանապահ համայնքներ):

13. Նպատակահարմար է քննարկել պետական բյուջե գանձվող հարկերի առանձին տեսակի կամ տեսակների (օրինակ՝ շրջանառության հարկի և/կամ շահութահարկի) մի մասը համապատասխան համայնքային բյուջե ուղղելու հարցը (բացառությամբ համակարգաստեղծ կազմակերպությունների շահութահարկի, որոնց ցանկը կարող է սահմանել ՀՀ կառավարությունը), որը կլուծի համայնքների ֆինանսական անկախության և ինքնուրույնության, հետևաբար նաև անկախության հարցը, ինչպես նաև կստեղծի լրացուցիչ խթաններ համայնքի կողմից ներդրումների ներգրավման, ձեռնարկատիրության զարգացման, համայնքային հողի և այլ գույքի տրամադրման միջոցով բիզնեսի հետ գործընկերության հաստատման, համատեղ ծրագրեր իրականացնելու և համայնքի եկամուտները ավելացնելու ուղղությամբ: Սա կարող է լինել երկրի տարածքային համաչափ զարգացմանն ուղղված գործուն քայլ:

14. Համահարթ եկամտային հարկի ներդրման նպատակն է բարձր արտադրողական և բարձր վարձատրվող աշխատանքի խթանումը, ինչպես նաև ստվերային աշխատավարձերի կրճատման կամ ստվերից դուրս բերելու համար խթանների ստեղծումը:

Մեր կարծիքով, միայն համահարթ եկամտային հարկի սահմանումը բավարար խթաններ չի ստեղծելու իրական աշխատավարձերը ստվերից դուրս բերելու համար: Հետևաբար անհրաժեշտ են նաև լրացուցիչ գործիքներ:

Այդպիսինն է նվազագույն աշխատավարձի բարձրացումը, սահմանելով այն առնվազն նվազագույն սպառողական զամբյուղի չափով, որի միջոցով կարող ենք լուրջ քայլ կատարել հետևյալ հարցերի լուծման ուղղությամբ.

-ապահովել որոշակի սոցիալական արդարություն՝ տասնյակ հազարավոր քաղաքացիների համար, որոնք ստանում են աղքատության շեմից ցածր աշխատավարձ, ավելացնելով նրանց եկամուտը.

-կրճատել երկրում առկա աղքատության ծավալները.

-հաղթահարել այնպիսի մի խայտառակ երևույթ, որը կոչվում է աշխատող մարդու աղքատություն.

-լրացուցիչ խթաններ ստեղծել ՀՀ-ում ձևավորված աշխատավարձերի մակարդակները (հատկապես ստորին հատվածում) դեպի վերև տեղաշարժելու համար, ինչի արդյունքում հնարավոր է եկամտային հարկով հարկման բազայի ընդլայնում և պետական բյուջեի մուտքերի որոշակի չափով ավելացում:

15. Եկամտային հարկի նվազեցմանը զուգահեռ պետք է ներդրվի նոր միասնական գույքահարկի համակարգը, որի պարագայում գույքահարկը կհաշվարկվի անշարժ

գույքի շուկայականին մոտ հաշվարկված կադաստրային արժեքի հիման վրա՝ հարկման պրոգրեսիվ սանդղակով, ինչը կապահովի արժեքին համապատասխան՝ գույքի արդարացի հարկումը և համայնքային բյուջեների եկամուտների ավելացումը:

16. Անհրաժեշտ է քննարկել Հայաստանում չշահագործվող արտադրական նշանակության շենքերի և շինությունների, չմշակվող գյուղատնտեսական նշանակության հողերի և առանձին տեսակի անավարտ շինարարության օբյեկտների լրացուցիչ միասնական գույքահարկ և հողի հարկ սահմանելու նպատակահարմարությունը:

17. Առանձին գործունեության տեսակով զբաղվելու համար լիցենզիայի կամ թույլտվության համար նախատեսված պետական տուրքի տնտեսագիտորեն չհիմնավորված բարձրացումը կարող է դիտարկվել, որպես խոչընդոտ տվյալ շուկա մուտք գործելու համար: Այն կարող է բերել շուկայի փոքր և միջին մասնանիցների փակմանը կամ կլանմանը խոչորների կողմից, ինչպես նաև այդ գործունեության առհասարակ դադարեցմանը մարզերում, ինչը ուղղակիորեն հակասում է ՀՀ կառավարության հռչակած ազատ մրցակցության խթանման, փոքր և միջին ձեռներեցության զարգացման և տարածքային համաչափ զարգացման հռչակված նպատակներին:

18. Նպատակահարմար է քննարկել հարկային խթաններ ստեղծելու հարցը (եկամտային հարկի արտոնյալ դրույքաչափի սահմանելու միջոցով)՝ մարզային համայնքներում, սահմանամերձ և սահմանապահ համայնքներում աշխատող բժիշկների և այլ մասնագետների համար, որոնց պահանջված լինելու հանգամանքը և մասնագիտությունների ցանկը հաստատված կլինի ՀՀ կառավարության կողմից, ինչպես նաև նշված համայնքներում գրանցված և այնտեղ գործող SS ոլորտի սկսնակ ընկերություններում (ստարտափներում) աշխատող մասնագետների համար:

Այս առաջարկի նպատակը երկրի տարածքային համաչափ զարգացմանը, մասնագետների պակասի խնդրի լուծմանը նպաստելն է, ինչպես նաև պայմանների ստեղծումն է՝ մարզային համայնքներում SS ոլորտում նորարարական գաղափարների առաջացման, մասնագիտական կարողությունների զարգացման և դրանց իրացման համար լրացուցիչ հնարավորություններ և ներդրումային գրավչություն ձևավորելու համար:

19. Նպատակահարմար է քննարկել նաև հարկային խթաններ ստեղծելու հարցը (եկամտային հարկի արտոնյալ դրույքաչափի սահմանելու միջոցով)՝ մայրերի աշխատանքը խթանելու համար (ընդ որում արտոնյալ դրույքաչափը կարող է կախվածության մեջ դրվել, օրինակ՝ անչափահաս երեխաների քանակից), ինչպես

նաև գործազուրկ անձանց աշխատանքը ժամանակավորապես խթանելու համար (օրինակ՝ 6 ամիս եկամտային հարկի արտոնյալ դրույքաչափով հարկելու դրույթի սահմանում):

20. Անհրաժեշտ է հարկային խթաններ ստեղծել ինժեներական, գիտահետազոտական, փորձարարական-կոնստրուկտորական և փորձարարական-տեխնոլոգիական աշխատանքներ կատարելու համար՝ երկրի նորարարական, ստեղծարար և տեխնոլոգիական զարգացումն ապահովելու նպատակով:

Նախագծի 42-րդ հոդվածով լրացվող 267-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 2)-րդ կետի համաձայն՝ միկրոձեռնարկատիրության սուբյեկտներ չեն կարող համարվել ի թիվս այլ ծառայություններ մատուցողների՝ նաև ինժեներական, տեղեկատվության մշակման և փոխանցման, գիտահետազոտական, փորձարարական-կոնստրուկտորական և փորձարարական-տեխնոլոգիական աշխատանքներ կատարողները:

Կարծում ենք՝ բարձր տեխնոլոգիաների ոլորտի զարգացումը տնտեսական զարգացման առաջնահերթություն հռչակած երկրում պետք է ավելի բարենպաստ պայմաններ ստեղծվեն հատկապես նշված աշխատանքների կատարման համար: Հետևաբար, կարծում ենք՝ նպատակահարմար է հանել Նախագծից վերոհիշյալ սահմանափակումը՝ նշված աշխատանքների մասով:

21. Նախագծի 42-րդ հոդվածով լրացվող 267-րդ հոդվածի 5-րդ մասի 8)-րդ կետի համաձայն՝ միկրոձեռնարկատիրության սուբյեկտներ չեն կարող համարվել իրենց գործունեության ընթացքում անհատ ձեռնարկատեր չհանդիսացող այլ ֆիզիկական անձանց աշխատանքն օգտագործող անհատ ձեռնարկատեր չհանդիսացող ֆիզիկական անձինք:

Կարծում ենք՝ այս սահմանափակումը հիմնավորված չէ ՀՀ հարկային օրենսգրքի 3-րդ հավելվածով սահմանված ցանկում ընդգրկված գործունեության մի շարք տեսակների իրականացման մասով, որոնք, ի դեպ, կարող են իրականացվել միկրոձեռնարկատիրության սուբյեկտ համարվող՝ անհատ ձեռնարկատեր չհանդիսացող ֆիզիկական անձանց կողմից, և որոնց պարագայում հաճախ օգտագործվում է ընտանիքի անդամների աշխատանքը (օրինակ՝ դարբնոցային գործունեության, զբոսաշրջային տների միջոցով հյուրանոցային ծառայությունների մատուցման և այլ դեպքերում:) Հետևաբար, կարծում ենք՝ նպատակահարմար է Նախագծով նախատեսված վերոհիշյալ սահմանափակումը չտարածել ընտանիքի անդամների աշխատանքը օգտագործելու դեպքերի վրա:

22. ՀՀ հարկային օրենսգրքի 3-րդ հավելվածով սահմանված է այն գործունեության տեսակների ցանկը, որոնք կարող են իրականացվել միկրոձեռնարկատիրության

սուբյեկտ համարվող՝ անհատ ձեռնարկատեր չհանդիսացող ֆիզիկական անձանց կողմից: Նշված ցանկի 13-րդ կետով նախատեսված է զբոսաշրջային տների միջոցով հյուրանոցային ծառայությունների մատուցման գործունեությունը:

Հարկ է նշել, որ հատկապես գյուղական բնակավայրերում զբոսաշրջային տների միջոցով հյուրանոցային ծառայությունների մատուցման հետ մեկտեղ զբոսաշրջիկներին մատուցվում են նաև նախաճաշ, ճաշ և ընթրիք, ինչպես նաև բազմաթիվ այլ հարակից ծառայություններ (հեծանիվների վարձույթ, ծիավարում, արշավներ, ձկնորսության պարագաների վարձույթ, արդուկ, լվացք, տարածքում էքսկուրսիաներ, ավտոմեքենայով տրանսֆեր և այլն): Միկրոձեռնարկատիրության շրջանակներում զբոսաշրջային տների գործունեության հետ մեկտեղ նշված ծառայությունների համալիր մատուցման հնարավորության ընձեռնումը թույլ կտա զարգացնել գյուղական և էկո տուրիզմը, ներքին զբոսաշրջությունը, ինչպես նաև կնպաստի երկրի տարածքային համաչափ զարգացմանը:

Մինչդեռ գյուղական համայնքում զբոսաշրջային տանը հանգրվանած զբոսաշրջիկին նախաճաշի մատուցումը որպես հանրային սննդի օբյեկտի գործունեություն դիտարկելը և շրջանառության հարկով հարկելը համարում ենք անընդունելի: Այն արժեզրկում է զբոսաշրջային տներին, միկրոձեռնարկատիրության սուբյեկտի կարգավիճակ տալով, հարկային արտոնության տրամադրման կարևորությունը:

Վերոհիշյալից ելնելով՝ առաջարկում ենք նշված ցանկի 13-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ՝ “13. Զբոսաշրջային տների միջոցով հյուրանոցային ծառայությունների մատուցում, իսկ գյուղական համայնքներում գտնվող զբոսաշրջային տների պարագայում նաև այդ զբոսաշրջային տանը հանգրվանած զբոսաշրջիկներին նախաճաշի, ճաշի կամ ընթրիքի մատուցում, ինչպես նաև հեծանիվների, ձիերի, ձկնորսության և այլ պարագաների վարձույթի, արդուկի, լվացքի, տարածքում էքսկուրսիաների, ավտոմեքենայով տրանսֆերի և հյուրանոցային ծառայություններին հարակից այլ ծառայությունների մատուցում:”

23. Նախագծով չեն տրվում լուծումներ՝ ԱԺ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովի կողմից կազմակերպված քննարկումների ընթացքում ՓՄՁ սուբյեկտների ներկայացուցիչների կողմից բարձրացված մի շարք կարևոր խնդիրներին:
24. Հարկ է նշել նաև, որ չափազանց կարևորում ենք ՀՀ ֆինանսների նախարարության կարողությունների զարգացումը, Կենտրոնական բանկի և միջազգային կառույցների աջակցությամբ մաթեմատիկական մոդելների մշակումը՝ ֆիսկալ քաղաքականության, հարկային և մաքսային դրույքաչափերի փոփոխության, հարկաբյուջետային քաղաքականության այլ գործիքների կիրառման

մակրոտնտեսական ազդեցությունը գնահատելու նպատակով:
Սա հնարավորություն կտա գնահատել այս բնագավառում պետական քաղաքականության ազդեցությունը տնտեսության վրա:

25. Անհրաժեշտ է քայլեր ձեռնարկել նաև կորպորատիվ կառավարման մշակույթի զարգացման և կազմակերպությունների թափանցիկությունը ապահովելու ուղղությամբ:

Վերոհիշյալից ելնելով՝ կարծում ենք, որ ՀՀ կառավարության կողմից ներկայացված Նախագիծը, թեև պարունակում է երկրի գործարար միջավայրը բարելավող մի շարք դրույթներ, այդուհանդերձ չի ստեղծում անհրաժեշտ իրավական հիմքեր և բավարար չէ՝ ՀՀ-ում տնտեսական հեղափոխության իրականացման համար: Հետևաբար անհրաժեշտ ենք համարում նոր Հարկային օրենսգրքի մշակումը:

Շնորհակալություն համագործակցության համար:

Հարգանքով՝

ԱՐԿԱԴԻ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

